www.finance.si
Torek, 10. februarja 2015, št. 28

BANKA SLOVENIJE, LAŽI IN POTVARJANJA

»Banka Slovenije je bila pod prejšnjim guvernerjem banka zanikanja in sprenevedanja, zdaj pa je banka laži in potvarjanja,« pravi znanec s te ustanove

Številke in dejstva
Tadej Kotnik

finance@finance.si

Konec prejšnjega tedna me je na mobilnik poklical znanec iz Banke Slovenije; sicer ima tudi sam mobilnik, a je klical z aplikacije Skype.

»Ti,« mi je rekel, »pri vseh prejšnjih bančnih izbrisih si nas tako nataknil, a pri tem v Banki Celje boš pa kar tiho?«

»Še čakam,« sem mu odvrnil. »Želim operirati s številkami in dejstvi, odločba o izbrisu v Banki Celje pa je še vedno tajna. Tudi pri prejšnjem krogu izbrisov sem se vas lotil šele, ko sem lahko pisal o številkah.«

»Ta zadnja odločba bo po mojem kar za večno ostala tajna,« je nekoliko zamišljeno odvrnil znanec, »a bi vseeno veljalo kaj napisati o njej. Tako kot so ga naši srali tokrat, ga namreč še niso,« je pristavil. »Imaš čas za eno pivo?«

In sva se dobila.

»No, s čim me boš presenetil; imaš odločbo?« sem ga vprašal malo hudomušno.

»Ne. Po tem, ko so lani marca prejšnje izcurljale, je tale nova za Banko Celje pod stotimi ključi,« je dejal. »In me ne bo čudilo, če bo za vekomaj tako – glede na to, kaj je v njej, pa glede na vse, do česar je prišlo po razkritju odločb o prejšnjih izbrisih. Pravijo, da tisto ovadbo, ki jo je v NLB fasala uprava Janka Medje, tožilstvo obravnava kar resno; da kapital banke ne more sočasno znašati plus 835 in minus 318 milijonov, je pač vsakomur jasno.«

»Praviš, da odločbe za Banko Celje kljub svojemu položaju sploh nisi videl?« sem vprašal nejeverno.

»Sem. Pravim le, da je ne bi mogel odnesti iz hiše, še fotokopiral bi jo težko,« je odvrnil znanec. »Ampak na, poglej si najzanimivejši del,« je rekel, pobrskal po mobilniku in mi pomolil pod nos zaslon z nekoliko megleno fotografijo dela potiskanega lista papirja.

»Hmm …« sem rekel po nekaj razmisleka, »potemtakem je izbris podrejenih obveznic dvignil kapital Banke Celje na močno pozitivno raven – in to po vaših lastnih ultrapesimističnih vrednotenjih! Celo če sledimo izbrisniški zakonodaji, bi bil pri teh obveznicah dopusten le delni odpis, ki bi spravil kapital banke na pozitivno ničlo, ali pa konverzija teh obveznic v delnice!«

»Ja,« je odvrnil, »in uprava Banke Celje je nekaj časa vztrajala pri tem. A naši so odločili, da mora biti izbris, ne glede na vsa pravila, logika pa je bila čisto realpolitična – vlagatelji Banke Celje bodo tako ali tako protestirali, bistveno je, da ne dajemo novega povoda za proteste tistim, ki smo jih izbrisali že prej. Če bi v Banki Celje zgolj delno odpisovali, bi izbrisanci iz drugih petih bank gotovo še dodatno pobesneli, zakaj smo bili do njih strožji. Zato smo vse izbrisali.«

»No, ne vem,« sem dejal nejevoljno, »pa se vaši čisto nič ne obremenjujejo s tem, kaj jim narekujejo zakoni?«

»Saj pravim; ravno zato ta odločba ne sme priti v javnost,« je odvrnil znanec s kislim nasmeškom. »In zato se zdaj tu pogovarjava.«

»Dobro,« sem rekel, »je to vse?«

»Ne,« je odvrnil, »če sva že tu, ti razložim še nekaj zadev, ki jih očitno še ne razumeš. Najprej to, zakaj smo v Banki Celje brisali eno leto pozneje kot v drugih petih bankah. Dejansko je bil izbris načrtovan v paketu – vse za december 2013, v šali smo o tem govorili kot o velikem poku. Vendar je morala za izbris evropska komisija prej dati dovoljenje, za kar je morala Slovenija prej priglasiti državno pomoč, za kar je morala banka prej zaprositi za to pomoč. In Dušan Drofenik, takratni predsednik uprave Banke Celje, ni želel zaprositi za državno pomoč; naši so več mesecev pritiskali nanj, pa ni zaleglo, zato so se ga decembra 2013 odločili odstaviti z izrednim ukrepom. Ko je to izvedel, je odstopil, nekaj tednov zatem je storil samomor. Če ne bi odstopil, bi Banka Celje dobila izredno upravo, kot sta jo tri mesece prej Probanka in Factor banka, ker dotedanji upravi nista ubogali. Novi predsednik uprave Banke Celje je zaprosil za državno pomoč in šele takrat je lahko steklo to sosledje dogodkov, ki se je pri drugih petih bankah že leta 2013.«

»Aha,« sem dejal, »potem v Gorenjski banki še ni bilo izbrisa zgolj zato, ker vam uprave še ni uspelo prisiliti, da zaprosi za državno pomoč?«

»Še pritiskamo,« je odvrnil znanec in z rokama naredil gib, kot bi ožemal kos perila.

»Torej boste na koncu tudi tam vse izbrisali, in to zgolj zato, ker ste se tako odločili leta 2013, čeprav se odtlej razmere vztrajno izboljšujejo?« sem vprašal na pol začudeno in na pol ogorčeno.

»Ne gre toliko za to, kaj bi se mi zdaj odločili. Tako je bilo obljubljeno,« je rekel z močnim poudarkom na zadnji besedi. »In obljubili so na ministrstvu za finance.«

»Ampak zdaj je jasno, da je bilo že leta 2013, sploh pa 2014, precej bolje, kot ste napovedali decembra 2013. Gorenjska banka ima odtlej vseskozi dobiček in vse višjo kapitalsko ustreznost. Kak smisel ima vztrajanje pri novih in novih izbrisih? Razložite evropski komisiji, da so se razmere izboljšale; pa saj to tudi sama dobro ve,« sem bil trmast.

»Dvomim, da to koga zanima. Saj je tudi Banka Celje vsa tri prva četrtletja leta 2014 izboljševala portfelj in ustvarjala dobiček,« je odvrnil znanec, »pa smo takoj, ko se je odvilo tisto sosledje in smo dobili dovoljenje iz Bruslja, vse izbrisali.«

»Se še spomniš,« sem vprašal, »kako smo se še novembra 2013, le mesec pred izbrisom, vsi – guverner in ti in jaz – strinjali, da je izbris čisti sadizem, saj s konverzijo dosežeš povsem enak prihranek za davkoplačevalce? Ampak takrat sta z guvernerjem govorila o sadizmu evropskih aparatčikov, meni pa tole, o čemer se danes pogovarjava, močno smrdi po sadizmu v vaši lastni hiši. Pri Banki Celje ste zadržali celo že prej zapadle obveznosti, samo zato, da ste lahko na koncu tudi te izbrisali, čeprav so mi iz evropske komisije pisno odgovorili, da tega niso zahtevali, saj za to sploh ni osnove.«

»Vsaj pri teh zadnjih potezah po mojem ne gre toliko za sadizem kot za privoščljivost,« je dejal zamišljeno.

»Čigavo?« sem vprašal.

»Tako guverner kot naša pravna direktorica Jasna Iskra, ki piše utemeljitve izbrisov in jih zagovarja na sodiščih, sta pred petimi ali šestimi leti s tveganimi naložbami izgubila veliko denarja, bojda tudi izposojenega. Iskra nam je v razpravah o izbrisu večkrat povedala, da je investiranje pač tveganje in da je njen mož s takim tveganjem zapravil vse njune dolgoletne prihranke.«

»Noro,« sem se namuznil. »Mi zdaj, ko si mi vse to zaupal, lahko poveš še, s čim sem si to zaupanje prislužil?«

»Ja, veš …« je odvrnil, zajel sapo in pogledal skozi okno, »dovolj imam, pa nisem edini pri nas. Težko je bilo gledati že, kako smo pod Kranjcem postajali banka zanikanja in sprenevedanja. Ampak odkar je prišel Jazbec … pa saj mogoče ni toliko on osebno kot splet okoliščin, saj vse niti še vedno vlečejo Iskra, Fabijan in Caprirolova … odkar se je začelo kuhati s Probanko in Factor banko, še posebej pa od izbrisov dalje, ne gre več le za zanikanje in sprenevedanje. Jasno je, da z ukrepanjem nismo več mogli odlašati, ravno zaradi Kranjčevega večletnega sprenevedanja. Vendar se naši tega lotevajo po krajšnjicah – z lažmi in potvorbami!«

»Poslušam,« sem dejal.

»Najhujši so izračuni kapitala, s katerimi se utemeljuje izbris,« je nadaljeval znanec. »Vzemiva NLB. Sredi 2013, malo preden so z ministrstva za finance Bruslju obljubili izbris in zato izbris še ni bil del načrtov, smo naročili vrednotenje NLB pri družbi Roland Berger. Namen je bil iskren – ugotoviti, za kolikšno dokapitalizacijo moramo prositi v takratni priglasitvi državne pomoči, da bo končno mir. Rezultate smo dobili, ko je bila obljuba o izbrisu že dana, v Bergerjevem izračunu pa je bil kapital NLB pozitiven; država bi morala vplačati do kapitalske ustreznosti – slabo milijardo, če se prav spomnim. Vendar ob pozitivnem kapitalu ne bi smela nikogar brisati!«

»Toda v odločbi o izbrisu piše, da je bil v NLB ugotovljen negativen kapital minus 300 milijonov evrov in potreba dokapitalizacije za milijardo in pol,« sem ugovarjal.

»Saj pravim – ker je bil izbris že obljubljen. Zato so naročili novo vrednotenje, tokrat pri Deloittu, in zahtevali še precej strožje vrednotenje. Pri Deloittu so rekli, da lahko računajo tudi tako, a bodo odstopanja od računovodskih standardov morali izpostaviti v 'disclaimerju' v dokumentaciji vrednotenja. Naši so v živčnosti in naglici odgovorili, da to ni problem, a odkar so odločbe prišle v javnost, je to seveda še kako velik problem; zato pa se zdaj tako upirajo pozivom informacijske pooblaščenke, da moramo razkriti metodologijo izbrisa! Iskra nam je že večkrat zabičala, da to ne sme nikoli priti v javnost. Podobno je z odločbo za Banko Celje, saj bi tudi iz te vsak razbral, da zadeve ne štimajo; z izbrisom podrejenih obveznic je postal kapital Banke Celje, še preden je država karkoli dali, krepko pozitiven! Torej bi vsaj ta že pozitivni del kapitala zagotovo moral pripasti izbrisanim imetnikom obveznic.«

»Torej po tvojem teh dokumentov ne bodo dali niti sodiščem?« sem vprašal.

»Vsaj metodologije in izračunov ne,« je rekel, »saj nihče zunaj hiše ne ve, kaj sploh imamo in kako to izgleda, po mojem bodo to enkrat kar uničili. Odločbo pa imajo tudi v Banki Celje, kjer fotokopirci niso tako pod nadzorom kot pri nas, pa tudi sicer si težko predstavljam, da bi uničili vse izvode. Le skrivali jih bodo, kolikor se bo dalo.«

»Ja,« sem rekel. »Torej, kot praviš, potvorbe – konkretno pet, no, zdaj šest primerov potvorbe kapitala …«

»Pri Banki Celje niti ni potvorjen,« me je prekinil, »je pa zato odločba še bolj protislovna kot vse pred njo.«

»O. K., pet odločb s potvorbo kapitala in vrsto protislovij, pa ena brez potvorbe kapitala in zato s še več protislovji,« sem povzel. »Kaj pa laži?«

»Uh, tega je veliko, vsega ne bova mogla danes,« je odvrnil, »ampak recimo ena hujših je bila tale. Junija lani je sodišče pri NLB razveljavilo vpis izbrisa v sodni register. V tisti naglici 18. decembra smo namreč pozabili pripraviti izjavo o vpisu in vplačilu novih delnic NLB s strani države, ki je nujen sestavni del dokumentacije za take vpise. Ko je bil vpis zato razveljavljen, je nastala huda panika. Ampak potem so to izjavo nenadoma 'našli', na njej je bil datum 18. decembra 2013, in so jo odnesli na sodišče. Namesto Jazbeca jo je podpisal viceguverner Fabijan, tudi Čufer se je izognil podpisu in ga naložil sekretarju Mavku. Nekaj tesnobe je bilo zaznati, a se ni nikomur nič zgodilo; sodišče nam je verjelo, da je bila izjava priložena že decembra, a se je potem nekje založila.«

»Banki Slovenije vsi verjamejo, pa če svoje razlage še tako privleče za lase,« sem rekel malo obupano. »O lažeh bi ti lahko tudi sam veliko povedal, prebiram vaše odgovore na našo ustavno pobudo in je neverjetno, kaj vse se zlažete in koliko megle spuščate, pa vse prav naduto pompozno. Ko v odgovorih dokumentiram, da gre za laži in meglo, vašim sploh ni nerodno – z enako naduto pompoznostjo začno trditi nekaj drugega! Ampak praviš, da se ti mudi, bom drugič. Še kaj?«

»Moral bom iti,« je odvrnil znanec. »Da datumi na prvih odločbah strižejo, si že sam večkrat opozoril; nameravali so jih izdati 19. ali 20. decembra 2013, razmišljali so tudi o nedelji, 22. decembra. Ampak potem so 18. decembra zjutraj izvedeli, da bo ustavno sodišče odločalo o zadržanju izvrševanja izbrisa. To bi vse podrlo in je bila spet panika; 18. decembra dopoldne so te odločbe na hitro dokončali in jih datirali s 17. decembrom, okoli poldneva so jih kurirji vročali po bankah. V naglici so spregledali, da so dogodke z 18. decembra opisovali v pretekliku … ampak saj to že veš.«

»Vem,« sem zavzdihnil, »vendar se tudi to večini ne zdi problematično; ker sodišče potem ni zadržalo izvrševanja in do konflikta ni prišlo, večina odmahne, da gre za malenkost.«

»Zato,« je rekel, »sem te pa opremil z več podatki; vsi skupaj gotovo niso malenkost.«

»Še strinjam,« sem odvrnil, »in upam, da se bo strinjal še kdo. Sem pa prepričan, da se bo Banka Slovenije tudi tokrat odzvala z veliko megle in nadute pompoznosti.«

■ Razkritje: Avtor je bil imetnik izbrisanih podrejenih obveznic več slovenskih bank ter je soavtor in prvopodpisani pobude za oceno ustavnosti Zakona o bančništvu, ki jo Ustavno sodišče obravnava združeno z zahtevama Državnega sveta in Varuha človekovih pravic pod opr. št. U-I-295/13.

■ Tadej Kotnik je kolumnist časnika Finance in znanstveni prodekan ljubljanske fakultete za elektrotehniko.

■ Ocenite komentar, napišite svoje mnenje: www.finance.si/komentarji

■ Komentarji izražajo stališča avtorjev, in ne nujno tudi organizacij, v katerih so zaposleni, ali uredništva Financ.

Odgovor Banke Slovenije na članek Tadeja Kotnika

Odgovor na članek z naslovom Banka Slovenije, laži in potvarjanja, ki je bil objavljen na spletni strani Financ 9. februarja 2015, danes pa tudi v časopisu (zgoraj):

■ Banka Slovenije je odločitve Sveta Banke Slovenije v zvezi s temo, o kateri se kolumnist Tadej Kotnik »pogovarja« z neznancem, pojasnila že večkrat. Ukrepe je sprejel Svet Banke Slovenije, ki je po zakonu edini pristojen sprejemati tovrstne odločitve in ne posamezniki v Banki Slovenije. Ukrepe presoja sodišče, Banka Slovenije pa bo, ko bo znana odločitev sodišča, le to spoštovala. Zato se v zvezi s to temo umika iz medijskih diskusij. Časnik Finance in bralce pa opozarjamo le, da so nekateri podatki iz domnevnega pogovora Tadeja Kotnika napačni (denimo podatek o vrednosti kapitala v Banki Celje po izbrisu podrejenih obveznic).

Služba za odnose z javnostmi, Banka Slovenije

MF: Kapitalske potrebe je ugotovil bančni nadzornik

■ Na ministrstvo za finance smo naslovili več vprašanj, ali držijo navedbe neimenovanega vira iz Banke Slovenije v kolumni Tadeja Kotnika o izbrisu imetnikov podrejenih obveznic bank, o pritiskih na Gorenjsko banko in na Banko Celje, o tem, da naj sploh ne bi bila potrebna dokapitalizacija Banke Celje, o naročilu dodatne, bolj konservativne študije pri Deloittu … Če držijo, kakšen je bil interes ministrstva, da je to počelo, nas je tudi zanimalo. Odgovorili so:

■ »MF sledeč določbam ZBan-1 nima pristojnosti, da bi odločalo o prenehanju kvalificiranih obveznosti. Zato tudi ne moremo odgovoriti na vprašanja, ki so povezana z vsebino navedenega ukrepa. Ministrstvo za finance pa poudarja, da so vse dokapitalizacije, ki jih je izvedla država, sledile kapitalskim potrebam, ki jih je ugotovil bančni nadzornik. Višino vseh dokapitalizacij je v postopku odločanja o dopustnosti državnih pomoči presojala tudi Evropska komisija.«

P. S.

Društvo MDS za uvedbo policijske preiskave zoper vodstvo BS

■ Društvo Mali delničarji Slovenije (MDS), ki ga vodi Rajko Stanković, je včeraj vse pristojne organe pozvalo, naj v skladu s svojimi pristojnostmi nemudoma uvedejo preiskavo zoper uslužbence Banke Slovenije, predvsem njeno vodstvo in vodje ključnih oddelkov. Na policijo so tudi uradno podali naznanitev kaznivega dejanja s prošnjo, da se po uradni dolžnosti preverijo sumi storitve kaznivih dejanj. Po navedbah MDS je skupna vrednost odpisa lastnikov podrejenih obveznic v NLB, NKBM, Abanki, Probanki, Factor banki in v Banki Celje dosegla 597 milijonov evrov, skupaj je bilo izbrisanih 101.308 imetnikov. Zaradi razlastitve je bilo doslej vloženih več različnih tožb proti vsem omenjenim bankam in proti Banki Slovenije. Ustavno sodišče je novembra lani odločilo, da se bo v postopku ustavne presoje zakona o bančništvu in novele tega zakona, ki je bila ena od podlag za razlastitev imetnikov podrejenih obveznic in delnic podržavljenih bank, z več vprašanji obrnilo na Sodišče EU v Luksemburgu. Do odločitve Sodišča EU je ustavno sodišče postopek za oceno ustavnosti prekinilo.

An. Lo., STA

Financiranje malih in srednje velikih podjetij

SID Banka

Ugodna sredstva SID banke lahko pridobi pravna oseba zasebnega prava s sedežem v republiki Sloveniji, ki deluje kot gospodarska družba, po velikosti sodi v kategorijo MSP, ni v postopku insolventnosti, ima poravnane obveznosti do FURS-a, izpolnjuje druge finančne in nefinančne pogoje.

KREDITI ZA FINANCIRANJE OBRATNEGA KAPITALA Z UGODNO OBRESTNO MERO

Prednosti
- **Obrestna mera** je enaka seštevku 6-mesečnega EURIBOR-ja in pribitka v višini od 0,91 % p. a. do 3,00 % p. a. (odvisno od bonitete kreditojemalca).
- **Ročnost** kredita je **od 1 do 3 let.**
- Širok nabor **možnih zavarovanj** (zaloge, terjatve, stroji, nepremičnine ipd.) v višini od 50 do 150 % glavnice (odvisno od bonitete kreditojemalca).

Pogoji
- **Znesek kredita** je lahko do 30 % čistih letnih prihodkov od prodaje oz. od 30.000 EUR do 1 mio EUR.

Nameni
Kreditojemalec lahko s kreditom krije izdatke za:
- **nakup materiala,**
- **nakup trgovskega blaga,**
- **opravljene storitve,**
- **plače.**

Kako do financiranja
Podjetje na SID banko odda vlogo za financiranje izključno **na spletni strani**: https://vloge.sid.si
Vsa navodila, pogoji idr. so opisani na http://www.sid.si/financiranje/krediti-iz-posojilnega-sklada-za-msp

FINANČNE SPODBUDE ZA NALOŽBE V UČINKOVITO RABO ENERGIJE

Prednosti
Investicijo v učinkovito rabo energije podjetje financira s pridobitvijo **kredita in nepovratnih sredstev.**
- **Obrestna mera** je enaka seštevku 6-mesečnega EURIBOR-ja in nespremenljivega pribitka, ki se določi glede na bonitetno oceno gospodarske družbe, zavarovanj ipd.
- **Ročnost** kredita je **od 3 do 12 let**, možen je moratorij za čas trajanja projekta.
- Ob koncu projekta podjetje pridobi spodbudo/ **nepovratna sredstva v višini 12 %** vrednosti kredita oz. od 3.600 EUR do 90.000 EUR.

Pogoji
- **Vrednost projekta** je lahko od 40.000 EUR do 1 mio EUR.
- **Znesek kredita** je lahko največ 75 % vrednosti naložbe, in sicer od 30.000 EUR do 750.000 EUR.
- Projekt se mora izvajati v Sloveniji.

Nameni
Investicije v izboljšanje **energijske učinkovitosti malih in srednje velikih podjetij**, pri čemer bo dosežen količnik prihranka energije:
- najmanj 30 % pri naložbah v zgradbe,
- najmanj 20 % pri drugih naložbah,
- najmanj 20 % za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

Kako do financiranja
Dokumentacija je na spletni strani SID banke http://www.sid.si/financiranje/financiranje-nalozb-msp-v-ucinkovito-rabo-energije

Pripravljeno dokumentacijo pošljite na naslov:
SID banka, d. d., Ljubljana,
Oddelek za podjetja (vloga URE)
Josipine Turnograjske 6, 1000 Ljubljana

Dodatne informacije: tel. št. **01 2007 480,** e-naslov **msp@sid.si**

SID banka zagotavlja financiranje iz virov MGRT, EIB in Evropske unije.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

European Investment Bank

OGLAS